

152 Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης Παντείου

A. Η ΔΟΜΗ

Το Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, που ιδρύθηκε το 1989, προσφέρει εκπαιδευτικό έργο σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακό επίπεδο. Ανήκει στην ομάδα των οικονομικών τμημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι πτυχιούχοι του εγγράφονται στο Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος. Κάθε χρόνο εισάγονται στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών περί τους 170 φοιτητές. Επίσης, κατ' έτος επιλέγονται το ανώτερο μέχρι 25 πτυχιούχοι για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος κατευθύνεται σε δύο κύρια επιστημονικά πεδία, καθένα από τα οποία αντιστοιχεί σε ένα από τους δύο Τομείς: τον Τομέα Περιφερειακής Επιστήμης και τον Τομέα Πολιτικής Οικονομίας.

Με το Τμήμα συνδέονται δύο Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, το Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το υπό ίδρυση Ινστιτούτο Περιβάλλοντος και Ανθρώπινου Δυναμικού, καθώς και ένα Ερευνητικό Κέντρο, το Κέντρο Οικονομικών Μελετών, τα οποία υποστηρίζουν κυρίως την ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος.

B. Ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Το Τμήμα Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης αποσκοπεί στην ευρεία και σε βάθος κατάρτιση στην Οικονομική Επιστήμη με παράλληλη εξειδίκευση σ' ένα νέο σχετικά επιστημονικό πεδίο, αυτά της Περιφερειακής Επιστήμης. Σε αυτά ενσωματώνονται οι πιο σύγχρονες αντιλήψεις για την οικονομική ανάπτυξη ως ένα κοινωνικά φαινόμενο που εξελίσσεται στο χώρο με ευρύτερες οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις. Συγκεκριμένα, το Τμήμα μας εξασφαλίζει στους πτυχιούχους του τις θεωρητικές γνώσεις και τα αναλυτικά εργαλεία ώστε να είναι ικανοί να απαντήσουν σε ερωτήματα όπως:

Τι είναι οικονομικό σύστημα; Τι είναι και πώς λειτουργεί η αγορά; Ποιες οι διαφορές μεταξύ της νεοφιλελεύθερης και της παρεμβατικής οικονομικής πολιτικής και ποιος ο ρόλος του κράτους;

Ποια είναι η επίδραση του χώρου και τον μεγεθών που τον εκφράζουν στη διαδικασία μεγιστοποίησης της κοινωνικής ευημερίας;

Τι ρόλο παίζουν οι διεθνείς συναλλαγές; Ποιες είναι οι επιπτώσεις της Ευρωπαϊκής ενοποίησης για τη χώρα μας και ευρύτερα;

Πώς μπορεί να αναδειχθεί ο ρόλος της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στα Βαλκάνια και στην Ανατολική Ευρώπη; Με ποιους τρόπους θα ενισχυθεί ο διεθνής οικονομικός ρόλος της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Για ποιους λόγους ορισμένες χώρες είναι αναπτυγμένες και άλλες όχι; Γιατί οι περιφέρειες της χώρας μας δεν είναι εξίσου αναπτυγμένες; Πώς μπορούν να ξεπεραστούν αυτές οι ανισότητες;

Πώς μπορούν να καταπολεμηθούν τα φαινόμενα του πληθωρισμού και της ανεργίας, της άνισης διανομής του εισοδήματος και της φτώχειας;

Πώς μπορούν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για επαγγελματική σταδιοδρομία, για επενδύσεις, για σπουδές, για υγεία, για πολιτιστική δραστηριότητα στα μικρά αστικά και αγροτικά κέντρα, στις μεγάλες πόλεις και στις περιφέρειες;

Ποιες οι επιπτώσεις από την επιβολή φορολογικών βαρών και φορολογικών ή άλλων κινήτρων και ποιο ρόλο παίζουν οι τράπεζες και το χρηματιστήριο στην ανάπτυξη της χώρας.

Υπάρχουν εναλλακτικές αναπτυξιακές δυνατότητες για να αντιμετωπισθεί η υπερευγέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων στην Πρωτεύουσα; Ποιες πολιτικές πρέπει να εφαρμοστούν για να αναπτυχθούν οι παραμεθόριες, οι νησιωτικές και οι ορεινές περιοχές της χώρας;

Ποιες είναι οι επιπτώσεις στο Περιβάλλον από την ανάπτυξη και τη συγκέντρωση δραστηριοτήτων και ποιες είναι οι πολιτικές για την προστασία και την ανάπλυσή του;

Πώς αντιμετωπίζεται το φαινόμενο της Αποβιομηχάνισης, που πλήττει σήμερα πολλές περιοχές στη χώρα μας;

Ποιες είναι οι δυνατότητες ανάπτυξης των παραγωγικών κλάδων της βιομηχανίας της γεωργίας του τουρισμού κλπ και με ποια διαδικασία μπορεί να ενσωματωθεί σ' αυτούς η σύγχρονη τεχνολογία;

Ποια είναι η συμπεριφορά και ποιοι είναι οι στόχοι των ιδιωτικών επιχειρήσεων σε σύγκριση με εκείνη των δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών; Τι ρόλο παίζουν τα μονοπώλια και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο οικονομικό γίγνεσθαι;

Ποιος είναι ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην αναπτυξιακή διαδικασία; Μπορεί η τοπική αυτοδιοίκηση να έχει δικές της πηγές χρηματοδότησης και να επιδιώκει δικούς της αναπτυξιακούς στόχους;

Πώς μπορούμε να μετρήσουμε τις οικονομικές ανισότητες μεταξύ κοινωνικών τάξεων, περιφερειών ή χωρών; Με ποιες μεθόδους μπορεί να προβλεφθούν η μελλοντική εξέλιξη και οι ρυθμοί μεταβολής των παραγωγικών, καταναλωτικών, επενδυτικών κλπ. Τάσεων σε μια οικονομία;

Γ. ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Οι προπτυχιακές σπουδές

Ο προσανατολισμός του προγράμματος σπουδών του Τμήματος είναι κατά βάση οικονομικός και καλύπτει τους εξής τρεις διδακτικούς άξονες :

Ο πρώτος εξοικειώνει τους φοιτητές με όλα τα βασικά γνωστικά αντικείμενα της Οικονομικής επιστήμης που διδάσκονται στα σύγχρονα Οικονομικά Τμήματα, όπως: την μικροοικονομική θεωρία και πολιτική, την μακροοικονομική θεωρία και πολιτική, τη δημόσια οικονομική, την οικονομική ανάπτυξη, τη νομισματική θεωρία και πολιτική, τη διεθνή οικονομική, την βιομηχανική οικονομική, την αγροτική ανάπτυξη, κλπ.

Ο δεύτερος εφοδιάζει τους φοιτητές με εξειδικευμένες γνώσεις στα γνωστικά πεδία της Περιφερειακής Επιστήμης, με την ευρεία έννοια, στην οποία περιλαμβάνονται τα αντικείμενα της περιφερειακής οικονομικής πολιτικής, της αστικής ανάπτυξης, της επιλογής τόπου εγκατάστασης οικονομικών δραστηριοτήτων, των μεταφορών, του περιβάλλοντος, της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αστικής και οικονομικής γεωγραφίας, του θεσμικού πλαισίου της περιφερειακής ανάπτυξης, της τοπικής αυτοδιοίκησης κλπ.

Ο τρίτος δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις ποσοτικές μεθόδους ανάλυσης και έρευνας και αναφέρεται σε γνωστικά αντικείμενα όπως μαθηματικά για οικονομολόγους, στατιστική, οικονομετρία, πληροφορική κλπ., καθώς και άλλες ποσοτικές μεθόδους που έχουν ιδιαίτερη εφαρμογή στην ανάλυση θεμάτων αστικής και περιφερειακής ανάπτυξης.

Το πρόγραμμα του προπτυχιακού επιπέδου σπουδών, παρέχει άλλες τις απαραίτητες γνώσεις για επιτυχή συνέχιση των σπουδών σε μεταπτυχιακά επίπεδο, τόσο στο Τμήμα μας όσο και σε οποιοδήποτε άλλο οικονομικά τμήμα της Ελλάδος ή του εξωτερικού.

2. Οι μεταπτυχιακές σπουδές

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών θεσμοθετήθηκε το 1993. Το Τμήμα όμως έχει εικοσαετή εμπειρία μεταπτυχιακών σπουδών με φορέα το Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, έχουν ενταχθεί μεταπτυχιακά μαθήματα και ερευνητικές εργασίες που οδηγούν στην απόκτηση γνώσεων και εμπειρίας στα γνωστικά αντικείμενα της περιφερειακής ανάπτυξης και της οικονομικής πολιτικής.

Το Πρόγραμμα απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (M.Sc) και Διδακτορικό Δίπλωμα (Ph.D). Αποτελεί Διεπιστημονικά Πρόγραμμα στο οποίο γίνονται δεκτοί, κατόπιν εξετάσεων, πτυχιούχοι των Πανεπιστημίων και Πολυτεχνείων της χώρας και ισοτίμων του εξωτερικού.

Δ. ΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης έχουν δυνατότητες επαγγελματικής απασχόλησης στον ιδιωτικά και στο δημόσιο τομέα. Εντάσσονται στο Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος και έχουν όλα τα επαγγελματικά δικαιώματα του επαγγέλματος του οικονομολόγου. Επίσης έχουν δικαίωμα ένταξης στο Σύνδεσμο Ελλήνων Περιφερειολόγων (ΣΕΠ), που κινείται στην κατεύθυνση της κατοχύρωσης της ειδικότητας του περιφερειολόγου σε περιπτώσεις όπως προκηρύξεις ειδικών θέσεων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στο Δημόσιο Τομέα, προσδιορισμού ειδικοτήτων για τη σύνθεση των ομάδων μελετών και ερευνητικών έργων κλπ.

Στον ιδιωτικό τομέα οι πτυχιούχοι του Τμήματος απασχολούνται ως ανεξάρτητοι μελετητές, ως στελέχη Γραφείων Μελετών σε θέματα περιφερειακής, τοπικής και κλαδικής ανάπτυξης, ως οικονομολόγοι σε ιδιωτικές επιχειρήσεις κλπ. Στον δημόσιο τομέα απασχολούνται ως στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Πρωτοβάθμιας και Νομαρχιακής), της Περιφερειακής Διοίκησης, της Κεντρικής Διοίκησης και των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών σε αντικείμενα σχετικά με την ανάπτυξη, τον προγραμματισμό και την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης έχουν δυνατότητες απασχόλησης ως

καθηγητές πολιτικής οικονομίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Τέλος η ολοκλήρωση του προπτυχιακού και μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών του Τμήματος Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης ανοίγει οριζόντες διεκδίκησης θέσεων εργασίας στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών οργανισμών που έχουν ως αντικείμενο θέματα ανάπτυξης σε διεθνές, εθνικό, περιφερειακό ή κλαδικό επίπεδο

E. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

A' ΕΞΑΜΗΝΟ.

Εισαγωγή στην περιφερειακή επιστήμη, Αστική γεωγραφία, Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία, Στατιστική I, Μαθηματικά, Εισαγωγή στην πληροφορική

B' ΕΞΑΜΗΝΟ.

Οικονομική γεωγραφία, θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης, Μικροοικονομική θεωρία I, Μακροοικονομική θεωρία, Οικονομική της επιχείρησης, Στατιστική II

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ.

Ανάλυση τόπου εγκατάστασης, Χωροταξία, Μικροοικονομική θεωρία II, Οικονομική της εργασίας και πολιτική εργατικού δυναμικού, Οικονομική ανάπτυξη: θεωρίες και στρατηγικές, Μέθοδοι ποσοτικής ανάλυσης

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ.

Υποχρεωτικά: Περιφερειακή οικονομική πολιτική, Οικονομική αστικών κέντρων, Δημόσια οικονομική: Οικονομικές λειτουργίες του κράτους, Οικονομική ανάπτυξη. Επιλογής: Ιστορία Θεωριών του χώρου, Εισαγωγή στο συνταγματικό δίκαιο, Νομισματική θεωρία και πολιτική, Σχολές οικονομικής σκέψης I, Σχεδιασμός αστικής και περιφερειακής τεχνικής υποδομής, Λογιστική, Περιβαλλοντική ιστορία και πολιτική, Οικονομική περιβάλλοντος.

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ.

Υποχρεωτικά: Μέθοδοι περιφερειακής ανάλυσης, Δημοσιονομική θεωρία, Οικονομετρία, Πολιτική μεταφορών. Επιλογής: Διαχείριση φυσικών & ενεργειακών πόρων, Κοινωνική δημογραφία, Οικονομικό δίκαιο, Εισαγωγή στο διοικητικό δίκαιο,, Στατιστικές εφαρμογές Η/Υ, Σχολές οικονομικής σκέψης II, Οικονομικοί Θεσμοί και Πολιτικές της Ε.Ε, Οικονομική Ιστορία των Πόλεων και των περιφερειών, Εισαγωγή στην επιστήμη του Περιβάλλοντος, Περιφερειακή ανάπτυξη και υποδομές.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ.

Υποχρεωτικά: Περιφερειακά υποδείγματα, Πολιτική και διαχείριση περιβάλλοντος, Δημοσιονομική ανάλυση, Διεθνής οικονομική. Επιλογής: Περιφερειακή διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση, Προγράμματα Η/Υ στη γεωγραφική ανάλυση, Οικονομική των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, Διοικητικό οικονομικό δίκαιο, Οικονομική θεσμοί και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Θεωρίες απασχόλησης και ανεργίας, Αγροτική οικονομία και πολιτική, Τεχνολογική πρόοδος και οικονομική ανάπτυξη, Χρηματοπιστωτικό σύστημα και ανάπτυξη, Προβλήματα και πολιτικές της διεύρυνσης της Ε.Ε.

Z' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά: Πολεοδομική οικιστική ανάπτυξη και πολιτική, Πολιτιστική ανάπτυξη και πολιτική, Βιομηχανική οικονομική και πολιτική, Μακροοικονομική πολιτική. Επιλογής: Παραγωγικές διαδικασίες μικρής κλίμακας, Εφαρμοσμένη οικονομμετρία, Συνταγματικά οικονομικό δίκαιο, Κεφαλαιαγορά- χρηματαγορά,

Εφαρμογή & αξιολόγηση σχεδίων περιφερειακής ανάπτυξης, Περιφερειακή διάχυση τεχνολογίας, Αξιολόγηση περιφερειακών προγραμμάτων και περιβαλλοντικών επιπτώσεων, Ανάλυση οικονομικών μεγεθών.

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ.

Υποχρεωτικά: Περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Περιφερειακός προγραμματισμός, Ελληνική οικονομία, Θέματα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Επιλογής: Πολιτιστική ανάπτυξη: Διεθνής & Ευρωπαϊκή διάσταση, Πολιτική γης και κατοικίας, Πληροφορική και οικονομία, Θέματα Κλαδικής οικονομικής ανάλυσης, Χωρική ανάλυση υπηρεσιών, Ελληνική περιφερειακή πολιτική, Ειδικά θέματα Μακρο-οικονομικής θεωρίας και πολιτικής, Χρηματοδότηση έργων υποδομής.